

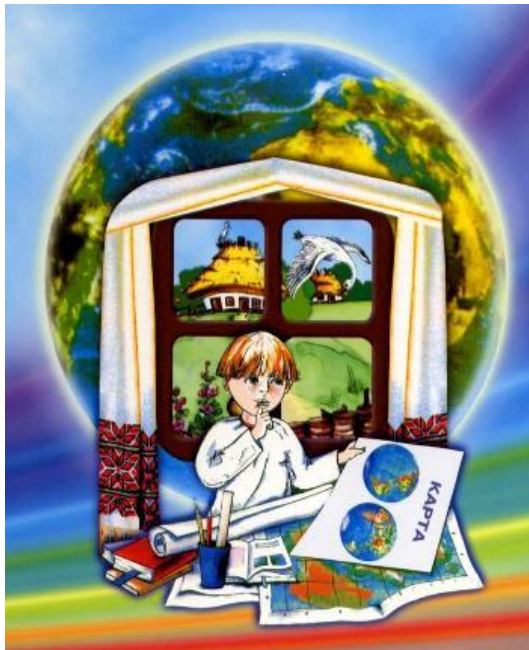
Комунальна установа В-Піщанська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів м. Суми,
Сумської області

Виховна година

на тему

«Сім природних чудес України» (ціннісне ставлення до природи)

7 клас

Підготувала
Кл.керівник
Козачок Т.М.

2013-2014 н. р.

Тема: Сім чудес України.

Мета:

ознайомитись з розмаїттям природного ландшафту, багатовіковою історією та культурними пам'ятками України.

Розвивати в дітей патріотичні почуття, гордість за свою Батьківщину.

Виховувати бережливе ставлення до пам'ятників культури. Розширювати світогляд учнів.

Обладнання : телевізор, комп'ютер, таблиці, ілюстративний матеріал, емблеми Семи чудес України

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЯ КЛАСУ ДО УРОКУ.

Уже дзвінок нам дав сигнал
Працювати час настав
Тож і ми час негайно
Роботу швидко починаймо
Ви до друга поверніться
Йому лагідно всміхніться
Дзвоник дзвонить день-дзень
Ми всі разом - Добрий день

II. ВСТУПНА БЕСІДА

1. Обговорення змісту віршів

- Для початку послухайте вірші.

На землі великій є одна країна:
гарна, неповторна, красна, як калина.
І живуть тут люди добрі, працьовиті
І, скажу по правді, ще й талановиті.
Землю засівають і пісні складають,
На бандурах грають і вірші співають.

- Діти, як ви гадаєте, про яку країну йдеться у вірші? Щоб бути справжнім патріотом своєї Батьківщини, потрібно не тільки любити свою рідну землю, а й знати її історію, вивчати культуру, звичаї, побут і традиції народу.

2. «Мозковий штурм».

- Діти, коли говорять «сім чудес», що ви уявляєте? (Словосполучення записується на дошці, нижче записуються відповіді дітей. Діти розповідають, що вони чули, чи знають про Сім чудес. Це може бути розповідь про Сім чудес світу.)
- А чи багато ми знаємо про Сім чудес України?

А щоб дізнатися більше по цій темі, ми розпочинаємо роботу
На дошці символічна «Квітка – Семицвітка» з написами Семи чудес України.

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ.

Велика і прекрасна наша Батьківщина. Це - безмежні колосисті поля, вишневі та яблуневі сади, повноводні ріки та синьоокі озера, різнобарвні луки та затишні гаї, мальовничі села та великі міста. І сьогодні ми з вами здійснимо віртуальну подорож і відвідаємо сім історико-культурних пам'яток нашої держави, які за підсумками Всеукраїнської акції Сім чудес України заслужили на почесне звання Чудо України.

1. Хто з вас знає що таке чудо?

Чудо –це щось надзвичайно прекрасне. І в нашій країні є багато таких чудес але виділяють лише сім.

IV. РОЗПОВІДЬ ПРО АКЦІЮ «СІМ ЧУДЕС УКРАЇНИ»

У травні 2007 року офіційно стартувала акція "Сім природних чудес України". Ініціатором акції став відомий політик Микола Томенко. За його словами акція «7 чудес України» має на меті пізнати Україну з її неповторними краєвидами та цікавою історією, а також привернути увагу громадян до найбільш популярних пам'яток історії та культури України.

V. РОЗКРИТТЯ ТЕМИ УРОКУ.

5.1 Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець» (Місто Кам'янець-Подільський)

Кам'янець-Подільський – місто, що зберегло дух середніх віків. Тут Ви побачите одну з найбільших оборонних споруд України, фортецю, що займає провідне місце у світовій історії оборонного зодчества. Літопис приписує будівництво кам'яної фортеці литовським князям Корятовичам, які правили князівством у 60-90-х рр. XIV ст. Високий скелястий берег р. Смотрич, живописний краєвид, величезні вежі з таємничими латинськими надписами...

Старе місто функціонує як унікальний містобудівний комплекс площею 121 га, відокремлений від решти районів міста глибоким каньйоном р. Смотрич.

Архітектура Старого міста - заповідника зберегла зразки культур різних народів (українців, поляків, вірмен, турків і росіян) та релігій (православної, католицької, іудейської, мусульманської), а саме: Турецький мінарет 17 ст.; - турецький та вірменський бастиони 17 ст.; Миколаївська (вірменська) церква 14 ст.; дерев'яна Хрестовоздвиженська церква 18 ст.; монастирські комплекси 15-18 ст. орденів Домініканів, Францисканів.

Однією з унікальних інженерних споруд заповідника є Замковий міст, що з'єднує місто та Замковий комплекс. Він викликав немало суперечок щодо свого походження. За однією з гіпотез, міст було зведено римлянами у II столітті під час походу Траянового війська на Дакію.

Завдяки унікальному поєднанню містобудівної, архітектурної, історичної спадщини Старого міста з ландшафтом каньйону р. Смотрич „Культурний ландшафт каньйону” визначено кандидатом до Списку світової культурної спадщини ЮНЕСКО.

До нашого часу збереглася система потерн (ходів) і казематів. Денна вежа призначена для спостерігачів. Уявіть, можна піднятися на неї кожному і

насолодитися оспіваним українським краєвидом!

Невід'ємною частиною Старого міста, його перлиною, є Стара фортеця, яка стала візитною карткою Кам'янця-Подільського, його символом.

Історія заснування фортеці починається в XII столітті. Немов продовження кам'яних скель височать башти фортеці.

Одинадцять башт входять до складу фортеці, кожна має свою назву і свою історію.

Так, наприклад, найвища башта названа Папською тому, що була збудована на кошті, виділені папою римським Юлієм II. Ще її називають Кармелюковою, бо в ній тричі був ув'язнений Устим Кармелюк. У Чорній (кутовій) башті знаходиться криниця глибиною 40 м і в діаметрі 5 м видобана в скалі. Досі в її стінах збереглося величезне дерев'яне колесо з пристроєм для підняття води на поверхню.

5.2 Києво-Печерська Лавра (Місто Київ)

Києво-Печерська лавра - православний монастир, заснований у 1051 році монахами Антонієм і Феодосієм у печерах біля літньої княжої резиденції Брестово поблизу Києва.

В одинадцятому столітті монастир став центром розповсюдження і затвердження християнства в Київській Русі. У

дванадцятому столітті монастир отримав статус «лаври» – головного великого монастиря.

У вісімнадцятому столітті Києво-Печерська лавра стала найбільшим церковним феодалом на Україні. Їй належали три міста, сім містечок, біля двохсот сіл і хуторів, більше семидесяти тисяч кріпаків, дві паперові фабрики, одинадцять цеглових і шість скляних заводів, більше ста шестидесяти винокурень і вітряків, біля двохсот шинків, два кінних заводи.

Києво-Печерській лаврі було підпорядковано багато дрібних монастирів і так названі пустелі (зокрема, Китаєвська, Микільська та інші під Києвом) з їхніми угіддями і кріпаками на Україні, в Росії і в Білорусії.

Свого часу Києво-Печерська лавра зіграла важливу роль у розвитку давньоруської культури, була центром літописання. Тут перекладалися на церковно-слов'янську мову і переписувалися твори іноземних авторів. У лаврі працювали відомі літописці Нестор (автор «Повести временных лет»), Нікон, Сільвестр. У тринадцятому столітті було складено «Києво-Печерський патерик» - важливе джерело історії Києва.

Києво-Печерська лавра здійснювала широке будівництво ще з одинадцятого століття (Успенський собор, Троїцька надвратна церква). Наприкінці дванадцятого століття навколо Києво-Печерської лаври було возведено оборонні стіни (у 1240 році вони були зруйновані ордами Батия). У 1698-1701 році паралельно до них було споруджено нові фортечні стіни з бійницями і баштами. У 1731-1744 році споруджено велику лаврську дзвіницю, висота якої - 96,52 метра.

На території лаври поховано багато видатних осіб, зокрема, біля трапезної - генеральний суддя українського війська В.Кочубей і полтавський полковник І.Іскра. У Спаса на Брестові церкві - засновник Москви Юрій Долгорукий.

У музеях і фондах, розташованих на території Києво-Печерської лаври, можна побачити рукописи стародрукованих книг, колекцію тканин і вишивок. Особливий інтерес викликає колекція з дорогоцінних металів, стародавні гравюри і твори сучасних художників.

Існує легенда, за якою місце, де тепер тече Дніпро, було морем. Коли Святий Андрій прийшов в Київ і поставив на горі, де тепер стоїть Андріївська церква, хрест, тоді все море пішло вниз. Але частина його залишилась і сховалась під Андріївською горою. Коли пізніше на цьому місці збудували церкву, то під престолом відкрилась криниця. В Андріївській церкві немає дзвонів, так як, за легендою, при першому ж ударі вода прокинулася би і залила б не лише Київ, а й все Лівобережжя.

5.3 Державний історико-архітектурний заповідник "Хотинська фортеця" (Місто Хотин Чернівецької обл.)

Фортеця, яка пережила століття і бачила під своїми мурами полчища воїнів Османської імперії, повстанців Мухи, народних месників Дитинки, вояків Дмитра Вишневецького, Петра Дорошенка... Розташований на важливих транспортних магістралях, Хотин завжди привертав увагу завойовників. Під час визвольної війни українського народу проти польської шляхти у Хотин двічі вступали війська Богдана Хмельницького.

Хотин, що приваблює туристів з усього світу, одне з найдавніших міст України, нещодавно відсвяткував своє 1000-річчя. На початку XI ст. київський князь Володимир Великий створив систему прикордонних фортець на заході й півдні своєї держави, у тому числі Хотин.

Назва міста, ймовірно, походить від дієслова "хотіти": це місце було завжди бажане для древніх поселенців, вони завжди хотіли жити у цьому красивому і багатому краї (інші версії пояснюють походження назви міста від слов'янського імені Хотин або від імені вождя даків Котизона).

Спочатку це була невелика, збудована східними слов'янами на місці давнього поселення дерев'яна фортеця, яка захищала їх від численних завойовників. Поряд з нею і одночасно з нею існувало неукріплене селище.

Після монголо-татарського завоювання Русі роль Хотина, як одного з найважливіших форпостів Галицько-Волинського князівства на південному заході ще більше виросла. Його укріплення охороняли важливу переправу на Дністрі і стримували грабіжницькі напади степових кочівників.

Князь Данило Галицький, хоч і вимушений був підкоритися Золотій орді, не відмовився від боротьби з нею. Він посилено будував нові і укріплював старі фортеці. Виконуючи його волю, в Хотині в 40-50-х роках XIII ст. замість дерев'яних побудували кам'яні укріплення.

Перша кам'яна фортеця була невеликою. Вона була розташована на самому мисі, там де сьогодні стоїть північна башта і простягалася на південь до теперішнього комендантського палацу. Впродовж віків її неодноразово реконструювали та розширювали, руйнували завойовники і знов відбудовували.

Наприкінці XIV ст. Хотин увійшов до складу Молдавської держави. Завдяки міцній твердині і вигідному розташуванню, Хотин став центром розвитку ремесел і торгівлі, які в свою чергу сприяли розквіту культури та економіки міста. Місто було важливим митним пунктом в європейсько-азіатській торгівлі.

Впродовж XVI-XVII століть Хотин переходив з рук в руки, ним володіли і польські королі, і турецькі феодали, неодноразово місто визволяли запорозькі козаки. У вересні - на початку жовтня 1621 року біля стін Хотинської фортеці проходили події знаменитої Хотинської війни, яка прославила запорозьких козаків і їхнього гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного і стала зламним моментом в історії Османської імперії. Перемога під Хотином врятувала Західну Європу від вторгнення яничар, справила сильне враження на всі народи і знайшла свій відгос в літературі.

Після Хотинського миру фортеця була повернена молдавським господарям, але фактично її контролювали турки. На обох берегах Дністра, по якому проходив кордон, височіли та протистояли одна одній дві могутні фортеці - хотинська та кам'янець-подільська.

Під час визвольної війни у Хотині 1650-1653 рр. перебували війська Богдана Хмельницького.

Хоча в XVIII-XIX ст. фортеця поступово втрачає своє оборонне значення, під її мурами продовжують кипіти битви. Її кілька разів штурмували російські війська. В 1769-1787 рр. росіяни знову штурмують Хотинську фортецю. Але лише після російсько-турецької війни 1806-1812 рр. Хотин увійшов до складу Росії і став повітовим центром Бессарабської губернії. Відступаючи, турки майже повністю знищили Хотин, який поступово став відбудовуватись.

В 1826 році місту Хотину був наданий герб: в золотому полі срібна тривежева цитадель, супроводжена вгорі срібним рівнораменним хрестиком над двома схрещеними шаблями - символами захисту краю від ворогів. На передній вежі півмісяць на держаку, а на держаках обох крайніх веж - застромлені бунчуки. В 1832 р. на території фортеці було збудовано нову церкву св. Олександра Невського. Сьогодні Хотин - одне з найбільших міст Чернівецької області, важливий промисловий, туристичний і культурний центр Буковини. У вересні 1991 р. під час свята з нагоди 370-річчя Хотинської битви було відкрито монумент на честь гетьмана України Петра Сагайдачного.

У Хотинській фортеці проводилися зйомки багатьох популярних художніх фільмів: "Гадюка", "Захар Беркут", "Балада про доблесного лицаря Айвенго", "Три мушкетери", "Чорна стріла", "Стара фортеця", "Стріли Робін Гуда". Серед недавніх - екранізація кіностудією ім. Олександра Довженка твору відомого українського письменника Юрія Мушкетика "Яса".

Беручи до уваги багаті історичні традиції міста, в 2000 році постановою Кабінету Міністрів України був створений Історико-архітектурний заповідник "Хотинська фортеця". А у вересні 2002 року древнє місто відзначило свій 1000-літній ювілей.

5.4 Національний дендрологічний парк «Софіївка» (Місто Умань)

Уманський парк "Софіївка" є шедевром і зразком світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII – початку XIX сторіч.

Національний дендрологічний парк „Софіївка” є одним з найвидатніших творінь світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII — першої половини XIX ст. Сучасна „Софіївка” поєднує в собі функції в першу чергу „Історичного саду”, згідно з Флорентійською хартією, науково-дослідного інституту Національної академії наук України, центру мобілізації та акліматизації рослинного різноманіття Правобережного лісостепу України, навчально-виховної бази, туристичної установи, музею садово-паркового мистецтва.

Парк розкинувся на площі 154,7 гектарів на узбіччі старовинного міста Умань Черкаської області. Заснований парк у 1796 році багатим польським магнатом Станіславом Потоцьким на честь своєї дружини красуні-гречанки Софії, і був подарований їй в день її янгола у травні 1802 року.

Ідея створення парку в романтичному стилі з використанням римської і грецької міфології належала самій Софії. Дивовижні пейзажі, екзотичні рослини, античні скульптури, водойми, каскади, фонтани, камінні гроти - все це можна побачити, відвідавши парк. Цей шедевр вражає відвідувачів своєю красою вже протягом 200 років. Туристичний сезон в Умані триває весь рік. Потік відвідувачів не зменшується ні влітку, ні взимку.

Старовинними алеями парку бродили Олександр Пушкін і Тарас Шевченко, Іван Котляревський і Сергій Волконський, Павло Пестель і Михайло Бестужев-Рюмін, Володимир Сосюра і Максим Рильський. Сотні наших славних земляків далекого і близького минулого відвідували цей парк.

Багато легенд складено і про саму Умань, одне із старовинних міст України. Місто героїчної та багатостраждальної долі. Ним володіла польська шляхта, його палили й розгромлювали вщент татари і турки, але воно знову й знову піднімалося з попелу. В Умані до сих пір знаходять залишки підземельних ходів, які служили місцевим мешканцям сховищами і своєрідними укріпленнями.

5.5 Софія Київська (Місто Київ)

Софійський собор - всесвітньо відома пам'ятка архітектури і монументального живопису XI століття. Дивне відчуття охоплює кожного, хто переступає поріг славетної Софії Київської. Десь поза стінами залишається гомінливе сьогодні, віки

розступаються, і постає далеке минуле...

Заснування собору згадується в літописах як під 1017 р., так і під 1037 р. Будівничим Св. Софії літописці називають великого київського князя Ярослава Мудрого. Джерела свідчать, що в цій справі Ярослав завершив починання свого батька Володимира - хрестителя Русі. Присвячений Премудрості Божій, собор, за задумом творців, мав утверджувати на Русі християнство.

Упродовж сторіч Софія Київська була головною святинєю Русі-України - "митрополією руською". Собор, як головний храм держави, відіграв роль духовного, політичного та культурного центру. Під склепінням Св. Софії відбувалися урочисті "посадження" на великокняжий престол, церковні собори, прийоми послів, затвердження політичних угод.

При соборі велося літописання і були створені перші відомі на Русі бібліотека та школа. На честь заснування Ярославом 1037 р. софійської бібліотеки перед входом до собору в 1969 р. було встановлено пам'ятний знак (скульптор І.Кавалерідзе). Софія — свідок й безпосередній учасник життя Києва протягом багатьох сторіч. Вона пережила навалу орд степових кочовиків у грізному 1240 році, періоди занепаду й відродження міста у XIV—XVI століттях, бачила національно-визвольну боротьбу українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького проти польсько-литовських феодалів у XVII столітті.

Великих збитків було завдано музею під час Великої Вітчизняної війни. Хоч сам Софійський собор не зазнав руйнування, однак були пограбовані архіви музею, вивезені цінні фрески XII століття з Михайлівського Золотоверхого монастиря, що зберігалися у храмі. Лише після війни їх повернули музею в пошкодженому вигляді.

5.6 Херсонес Таврійський (Місто Севастополь)

Це місто-держава мало довге життя - майже дві тисячі років - і його історія є частиною історії Древньої Греції, Древнього Риму та Візантії...

Місто Херсонес було засноване древньогрецькими колоністами більше ніж 2500 тисячі років тому на південному заході Криму. Нині його руїни - одна з найвизначніших пам'яток Севастополя.

Околиці міста були заселені різноманітними племенами, мирними та ворожими, а в середні віки, коли Херсонес набуває статусу християнської столиці півострова, навколо нього з'являється безліч монастирів та скитів, а також знамениті печерні міста. В кінці XIV століття навала кочівників поклала кінець існуванню міста, а його руїни поховала земля.

Лише в 1827 році на цьому місці розпочалися розкопки, які майже відразу принесли Херсонесу ще одну назву - "Руська Троя". Масштаб досліджень та велика кількість археологічних пам'яток, що потребують збереження, спричинили до створення Національного заповідника "Херсонес Таврійський".

Територія заповідника охоплює розташування стародавнього грецького міста - Херсонеса Таврійського, що виникло тут, на узбережжі Чорного моря, у 5 ст. до н. е. Місто було огорожене могутніми оборонними стінами і розплановане за схемою, поширеною тоді в грецькому та римському світі. До наших днів збереглося багато давніх споруд. Серед них елліністичний театр, римська цитадель, середньовічні християнські храми, житлові квартали, вулиці, гончарні майстерні, рибозасолованне обладнання, колодязі та ін.

Територія досліджується археологами уже 170 років. За цей час відкрито більше третини міста. Серед археологічних знахідок є унікальні предмети - присяга громадян Херсонеса, декрети, фрески, мозаїки, шиферні ікони християнських храмів, написи-присяги, численні побутові предмети. Загалом музейні зібрання заповідника нараховують понад 200 тис. експонатів.

Херсонес виник наприкінці VI ст. до н.е. і проіснував до початку XV ст. н.е. Протягом двох тисячоліть, за часів розквіту стародавньої Греції, Риму та Візантії Херсонес був значним центром культури на Кримському півострові. Херсонес відіграв також

особливу роль у взаємовідносинах між Візантією та Київською Руссю і був провідним центром розповсюдження християнства на східнослов'янських землях.

Херсонес та його сільськогосподарська округа (хора) насичені пам'ятками, які в унікальному автентичному стані збереглися до сьогодні тільки на цій території та є надбанням світової цивілізації.

Комплекс пам'яток, що входить до складу заповідника "Херсонес Таврійський", має не тільки національне значення, а і міжнародне. До його складу входять:

— 5 археологічних комплексів - городище Херсонеса Таврійського, некрополь Херсонеса в Карантинній, фортеця Чембало, фортеця Каламіта, античні земельні наділи та садиби;

— 11 пам'яток архітектури на території городища та фортеці Каламіта.

5.7 Острів Хортиця (м. Запоріжжя)

Хо́ртиця – найбільший острів на Дніпрі, розташований у районі міста Запоріжжя нижче Дніпрогесу, унікальний природний й історичний комплекс. Хортиця є одним з семи чудес України

На північній стороні острова був останній дніпровський порог. Хортиця витягнута із північ-заходу на південь-схід, має довжину 12,5 км, площу приблизно 3 000 га.

Острів до останнього часу зберігав ліси в прибережних балках, а в післявоєнні часи був залісений лісовим господарством в північній частині. В південній частині зберігається степ з багатьма вимерлими видами рослин.

Існує дуже багато версій походження назви острова, втім більшість дослідників виводять назву від тюрксько-половецького „орт”, „орта”, що означає „середній” (посеред Дніпра). Серед низки версій, назву виводять від «хорт» - від давньослов'янського бога Хорса.

Вперше назва острова зустрічається в імператора Костянтина Багрянородного у праці "Про управління імперією". В різних списках цієї праці Хортиця носить назву острів Святого Григорія та острів Святого Георгія. Щодо Григорія, то вважають що це був вірменський просвітник Св. Григор. Згідно версії, грецька назва "острів Святого Георгія", походить від імені скіфів-землеробів, де грецьке георгія означає землеробство.

В руських літописах острів називається Хортичем, Кортицьким, Городецьким, Ортинським, Інтрським островом. Вперше назва Хортичий острів згадана у 1103 року.

Дмитро Донцов наводить легенду, де йдеться про те, що "Хортицею той острів прозивався по причині, що там колись у давнину стародавня була хвортеця". Ця легенда не є переконливою з наукової точки зору.

1965 року острів Хортиця став державним історико-культурним заповідником, в якому передбачено створити музейний комплекс, присвячений історії запорозького козацтва. Археологічні і історичні знахідки здебільшого зберігаються в Запорізькому історичному музеї у північній кінцівці острова.

VI. ПІДСУМОК

1)Впізнай чудо по фото

1., 2. – Хотинська фортеця. 3 – Хортиця. 4. – Херсонес. 5 – Софія Київська. 6 – Кам'янець – Подільський.

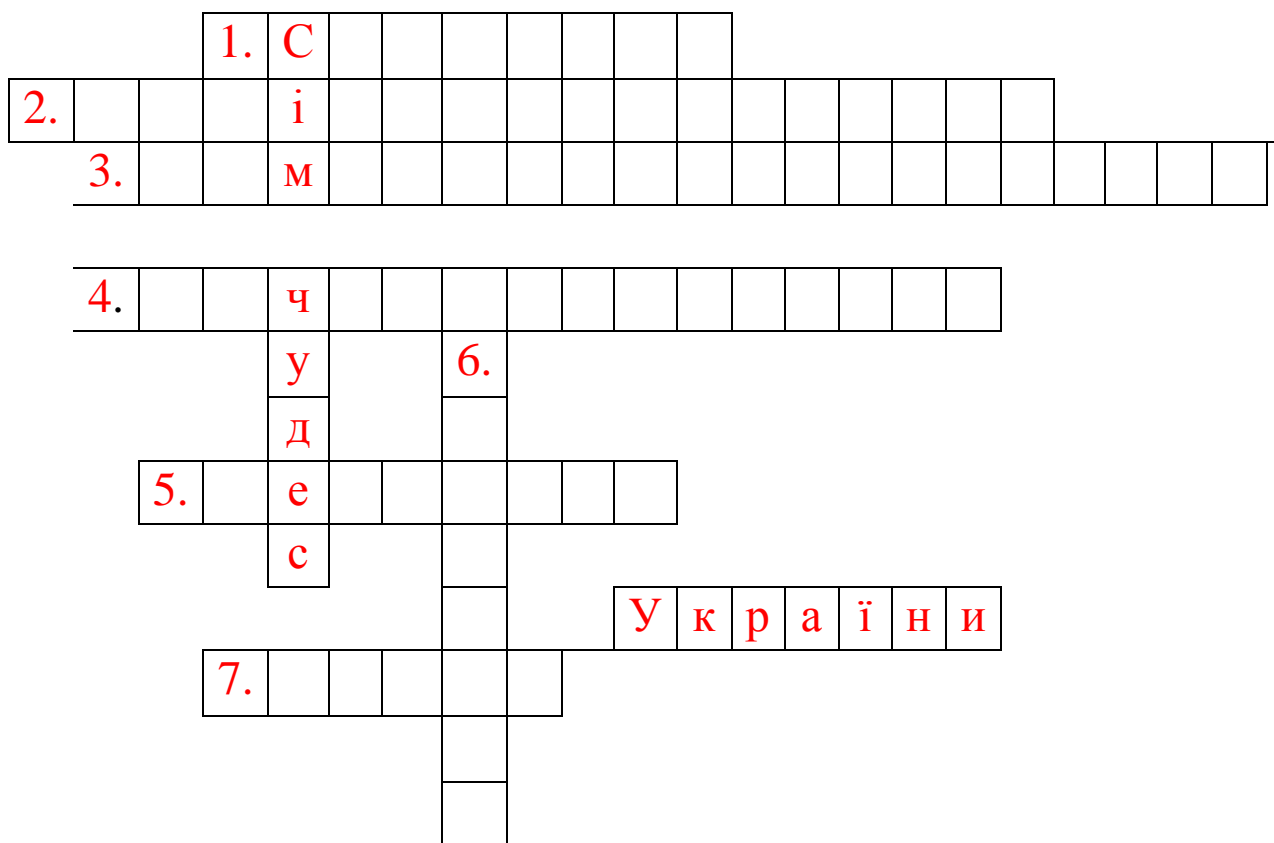
2)Кросворд «Сім чудес України»

Впишіть в клітинки назви всіх чудес України

До кросворда «Сім чудес України»: Софіївка. 2.Софіївський собор. 3.

Кам'янець – Подільський. 4. Печерська лавра. 5. Херсонес. 6. Хортиця. 7.

Хотин.

Впізнай чудо України за фото

1. 2.

3.

4.

5.

